

Vzdrževanje kmetijske krajine za ptice in metulje na Goričkem

„GORIČKA KRAJINA“

Gornji Petrovci, 07. marec 2019
ekipa projekta Gorička krajina

Nekoč in danes

Nekoč

Ročno opravljane del
Ekstenzivno kmetovanje
Sonaravno življenje

Danes

Tehnologija in mehanizacija
Intenzivno kmetovanje
Pesticidi
Zapuščanje in zaraščanje

Predstavitev projekta „Gorička krajina“

Akronim projekta:	GORIČKA KRAJINA
Naslov projekta:	Vzdrževanje kmetijske krajine za ptice in metulje na Goričkem
Vodilni partner:	Javni zavod Krajski park Goričko (JZ KPG)
Projektni partnerji:	Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS) Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije - zavod Murska Sobota (KGZS - ZMS)
Trajanje projekta:	1. 12. 2017-30. 11. 2021
Vrednost projekta:	1.785.353 €; od tega JZ KPG 1.598.846,00 €
Projekt sofinancira:	Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) (80%) Ministrstvo za okolje in prostor Republike Slovenije (20%)

Predstavitev projekta „Gorička krajina“

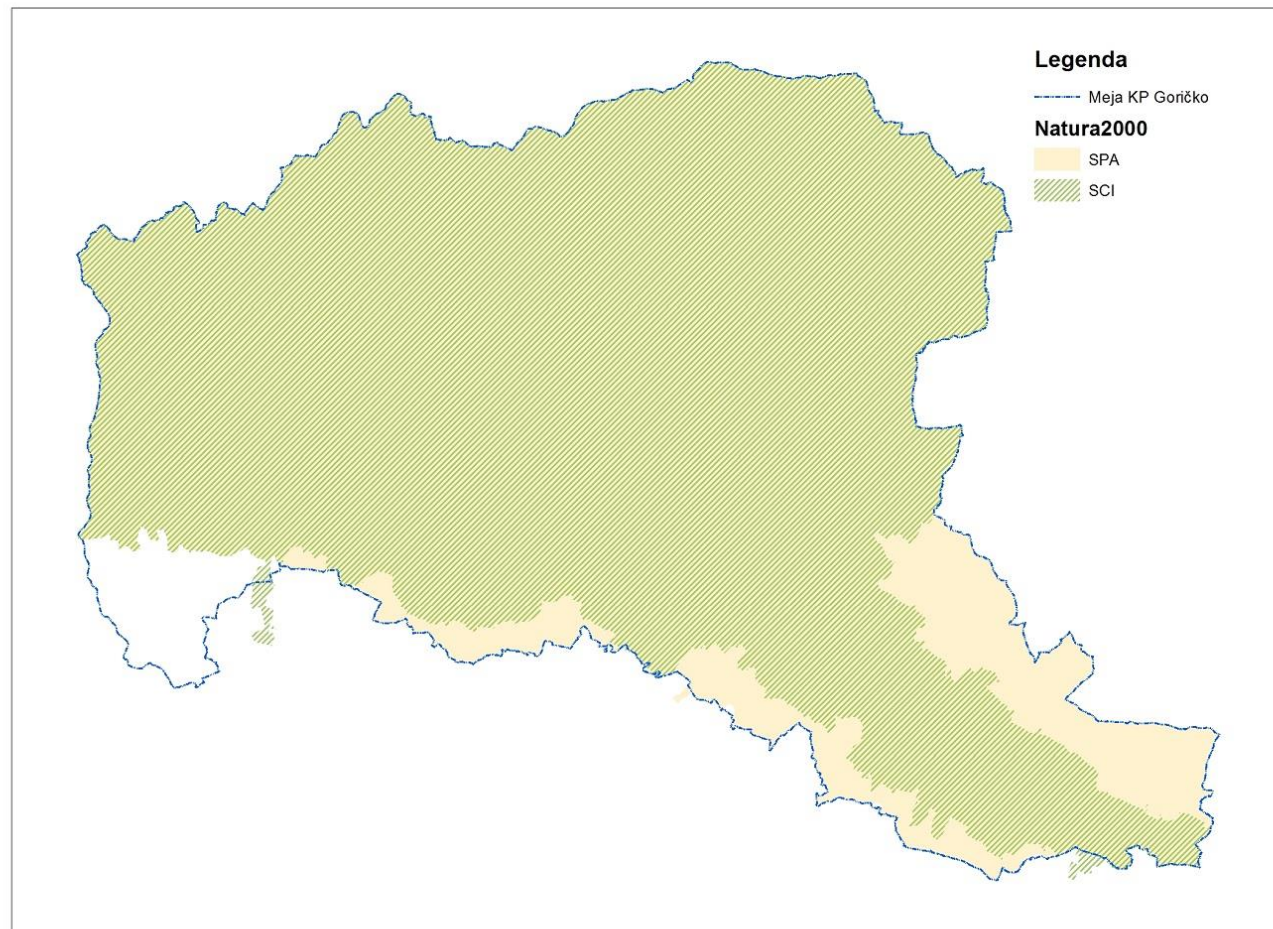

Glavni cilj:
Ohraniti ali izboljšati
živiljenjske pogoje in stanje
za 10 živalskih vrst in 3
habitatne tipe

Končni rezultat:
izboljšanje stanja na 187 ha
površin

Predstavitev projekta „Gorička krajina“

Glavni cilj:
Ohraniti ali izboljšati
življenjske pogoje in stanje
za 10 živalskih vrst in 3
habitatne tipe

Končni rezultat:
izboljšanje stanja na 187 ha
površin

Travniki (habitatni tipi)

- ▶ suhi travniki, mokri travniki in ekstenzivni travniki

- ▶ **GLAVNE projektne aktivnosti tega sklopa:**

- ❖ Košnja 70 ha travnikov (od tega 30 ha odkupljenih)
- ❖ Pogodbeno/skrbniško varstvo za ohranitev travnikov N2k HT
- ❖ Odkup travnikov (še približno 2,3 ha/30 ha)
- ❖ Postavitev ograje za pašo drobnice (2 ha)
- ❖ Interpretacija in usmerjanje obiska
  - ❖ naravoslovni dnevi za OŠ in SŠ ter promocijska mapa, učno gradivo;
  - ❖ javne predstavitve;
  - ❖ sejem AGRA;
  - ❖ strokovni izlet ogleda dobre prakse
- ❖ Popisi + poročila
- ❖ Vzdržna raba travnikov po projektu

1.
Travniki
(3 tipi)

Možnost sodelovanja: travniki (habitatni tipi)

POGOJI - TIP travnika:

- suhi, mokrotni ali ekstenzivno gojeni

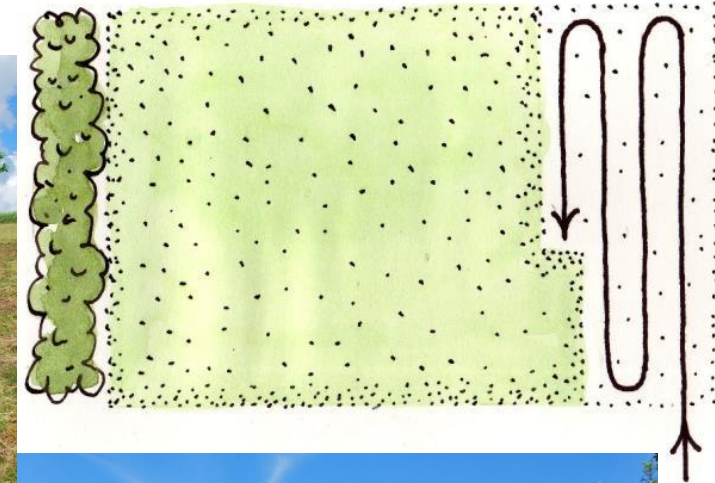
Aktivnosti:

- ▶ Košnja/obnova travnikov 26 ha
→ plačilo (2020 in 2021)

Obveznosti:

- do dvakratna košnja
- 1. košnja med 1.6.-1.7. + nepokošen pas velikosti 5-10% travnika
- biomasa mora odležati 24 ur, nato je obvezno spravilo
- nepokošeni pas mora biti vsako leto na drugi lokaciji
- nepokošeni pas ne sme vsebovati tujerodnih invazivnih rastlin ali pa je njihov delež manjši od 10% pasu
- 2. košnja je dovoljena po 20.8. (v letu 2021 najkasneje do 30.9.)
- prepoved gnojenja (organsko in anorgansko)
- do 500 €/ha/leto

→ Možnost nadaljevanja za aktivnost „Vzdržna raba travnikov po projektu (40 ha)“

Veliki skovik

- ▶ Sadovnjaki, travniki, mejice
- ▶ **GLAVNE projektne aktivnosti tega sklopa:**
  - ❖ Košnja (3 ha)
  - ❖ Zasaditev solitarnih dreves (40 dreves)
  - ❖ Interpretacija in usmerjanje obiska:
    - vodeni nočni izleti: [25. 5. 2019 Kančevci](#)
    - 30 tablic za habitatna drevesa
    - Tri informativne table
  - ❖ Popisi: opremljenost z GPS logerji + poročila (DOPPS)
  - ❖ Sadovnjaki, mejice, travniki, preže...

2.
Ptice
(2 vrsti)

Možnost sodelovanja: veliki skovik

POGOJI:

- Prisotnost velikega skovika

Aktivnosti:

- ▶ Zasaditev mejic (3000 m)
- ▶ Postavitev lovnih prež
- ▶ Zasaditev novih visokodebelnih sadovnjakov
- ▶ Obnova obstoječih visokodebelnih sadovnjakov

OBVEZNOSTI:

- pogodba o varstvu

2.
Ptice
(2 vrsti)

Možnost sodelovanja: veliki skovik

POGOJI:

- Prisotnost velikega skovika

Aktivnosti:

- ▶ Zasaditev mejic
- ▶ Postavitev lovnih prež (postavljeni 168 od 400)
- ▶ Zasaditev novih visokodebelnih sadovnjakov
- ▶ Obnova obstoječih visokodebelnih sadovnjakov

OBVEZNOSTI:

- pogodba o varstvu

2.
Ptice
(2 vrsti)

Možnost sodelovanja: veliki skovik

POGOJI:

- Prisotnost velikega skovika

Aktivnosti:

- ▶ Zasaditev mejic
- ▶ Postavitev lovnih prež
- ▶ Zasaditev novih in dosaditev v obstoječih visokodebelnih sadovnjakih
- ▶ Obnova obstoječih visokodebelnih sadovnjakov

OBVEZNOSTI:

- pogodba o varstvu

2.
Ptice
(2 vrsti)

Možnost sodelovanja: veliki skovik

POGOJI:

- Prisotnost velikega skovika

Aktivnosti:

- ▶ Zasaditev mejic
- ▶ Postavitev lovnih prež
- ▶ Zasaditev novih in dosaditev v obstoječih visokodebelnih sadovnjakih
- ▶ Obnova obstoječih visokodebelnih sadovnjakov

OBVEZNOSTI:

- pogodba o varstvu

2.
Ptice
(2 vrsti)

Možnost sodelovanja: veliki skovik

POGOJI:

- Prisotnost velikega skovika

Aktivnosti:

- nepokošen pas v sadovnjakih in travnikih:
  - plačilo
- drevesa z dupli (50 dreves):
  - Izbor primernih dreves iz baze popisanih DOPPSovih dreves
  - Drevesu prilagojeni pogoji (negovanje, obrezovanje ipd.)
  - plačilo: do 90 €/drevo
- obstoječe mejice (1 ha):
  - Na območju pojavljanja velikega skovika, primerno dolga in široka (100 m dolga, 2 m široka)
  - Odstranjevanje invazivnih rastlin, negovalna rez
  - plačilo: do 100 €/primerno veliko mejico

OBVEZNOSTI:

- pogodba o varstvu

2.
Ptice
(2 vrsti)

Primer pogodbenega varstva

- ▶ Nepokošen pas v sadovnjakih in travnikih (40 ha vključenih površin):
- ▶ Plačilo: 100 € / 500 m² nepokošen pas / 1 ha / 1 leto

Pogoji in obveznosti:

- prisotnost velikega skovika
- nepokošen pas mora biti velikosti 500 m²
primer: 1 ha travnika → 500 m² nepokošenega pasu = 100 € / 1 leto
- vsaj dve košnji:
  - 1. košnja do 15.6. + nepokošen pas
  - 2. košnja po 15.8. + se lahko pokosi nepokošen pas v tem letu ali naslednje leto ob prvi košnji
  - biomasa mora odležati vsaj 24 ur, nato je obvezno spravilo
  - nepokošeni pas mora biti vsako leto na drugi lokaciji
  - nepokošeni pas ne sme vsebovati tujerodnih invazivnih rastlin ali pa je njihov delež manjši od 10% pasu
- plačilo: po opravljeni letni kontroli izvedenega dela

Hribski škrjanec

- ▶ njive v prahi, travniki z redkim rastlinjem
- ▶ **GLAVNE projektne aktivnosti tega sklopa:**

- ❖ Košnja (1 ha)
- ❖ Interpretacija in usmerjanje obiska:
  - vodeni izleti in ena informativna tabla [28. 4. 2019 Kančevci](#)
- ❖ Popisi + poročila (DOPPS)
- ❖ **Možnost sodelovanja: hribski škrjanec**
  - Pogoji: prisotnost hribskega škrjanca
  - Prilagojena košnja ali raba za določeno obdobje na košenih travnikih (7 ha) → plačilo
  - OBVEZNOSTI:
    - 1. košnja se mora opraviti med 20.5.-30.6. tekočega leta + nepokošeni pas, ki je velik med 10-50 % površine travnika; nepokošen pas je vsako leto na drugi lokaciji
    - Nepokošeni pas se mora pokositi med 15.8.-31.10. tekočega leta, v letu 2021 pa najkasneje do 30.9.2021
    - Biomasa mora odležati vsaj 2 dni in odpeljati v roku 14 dni od košnje
    - Travnika se ne sme mulčati in niti gnojiti (uporaba organskih in anorganskih gnojil ni dovoljena)

2.
Ptice
(2 vrsti)

Metulji

▶ Travniki z zdravilno strašnico ali travniško izjevko

▶ GLAVNE projektne aktivnosti tega sklopa:

- ❖ Košnja 32 ha travnikov (od tega 20 ha odkupljenih)
- ❖ Usmerjanje obiska: postavljene 4 table
- ❖ Popisi + poročila: izbor najustreznejših travnikov
- ❖ **Možnost sodelovanja:**
  - Prisotnost temnega (TM) in strašničinega mravljiščarja (SM) ter travniškega postavneža (TP)
  - Aktivnosti: Košnja/obnova travnikov (TM in SM) → plačilo (3. in 4. leto)
Košnja/obnova travnikov (TP) → plačilo
  - **OBVEZNOSTI:**
Posebni režimi košnje oz. rabe površin + ustrezna mehanizacija + pogodba o varstvu

3.
Metulji
(3 vrste)

Metulji

Aktivnosti:

- ▶ Košnja travnikov (30 ha na novo sklenjenih (20 ha v 2019, 10 ha dodatnih 2020) in + 10 ha površin že vključenih v košnjo)

Obveznosti:

- do dvakratna košnja
- 1. košnja med 20.5.-20.6. + nepokošen pas velikosti 5-10% travnika
- biomasa mora odležati 24 ur, nato je obvezno spravilo
- nepokošeni pas mora biti vsako leto na drugi lokaciji
- nepokošeni pas ne sme vsebovati tujerodnih invazivnih rastlin ali pa je njihov delež manjši od 10% pasu
- 2. košnja je dovoljena po 20.8. (v letu 2021 najkasneje do 30.9.)
- prepoved gnojenja (organsko in anorgansko) in siliranja
- do 500 €/ha/leto

3.
Metulji
(3 vrste)

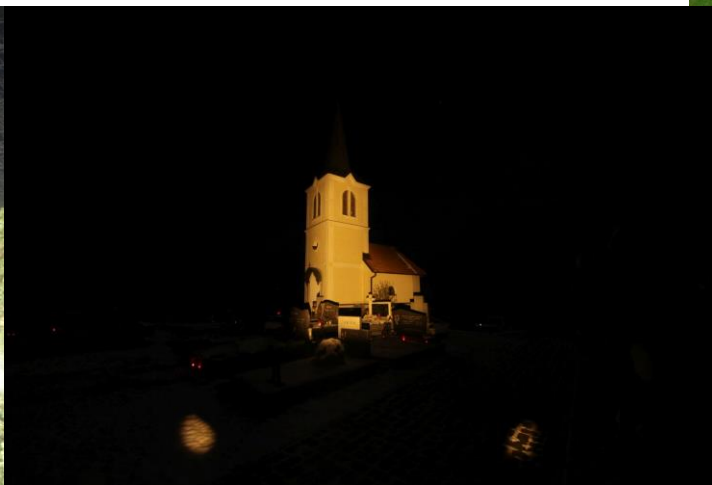

Netopirji

- ▶ Ureditev podstrešja v stari osnovni šoli v Kančevcih (MP)
- ▶ Zamenjava prilagojenih svetilk za netopirje na cerkvah (NN)
- ▶ Ureditev interpretacijske sobe za netopirje
- ▶ Namestitev predmetov na cerkvah za izboljšanje stanja
- ▶ Čistilne akcije oz. odstranjevanje gvana (DN)
- ▶ Usmerjanje obiska: 4 postavljene table
- ▶ Popisi + poročila

5.
Netopirji
(3 vrste)

Možnost sodelovanja: hrošči

Hrošči
(2 vrste)

► Prisotnost puščavnika (Pu) ali škrlatnega kukuja (ŠK)

❖ Aktivnosti ŠK (4 ha) :

- Obročkanje dreves
- pogodba o varstvu
- plačilo (glede na premer drevesa)

❖ Aktivnosti Pu:

- Obrezovanje glavatih vrb
- pogodba o varstvu
- plačilo (2x obrezano drevo do 2021)

Splošno in informiranje ter komuniciranje

- ▶ Posnetih 5 krajših filmov na temo rabe travnikov in vrst
- ▶ Izdaja brošure o vseh vrstah
- ▶ Objavljeni prispevki v občilih na Goričkem in lokalnih medijih
- ▶ Izdaja novičnika v angleškem jeziku
- ▶ Začetna (2019) in zaključna novinarska konferenca (2021)
- ▶ Spletna podstran
- ▶ Postavitev panoja

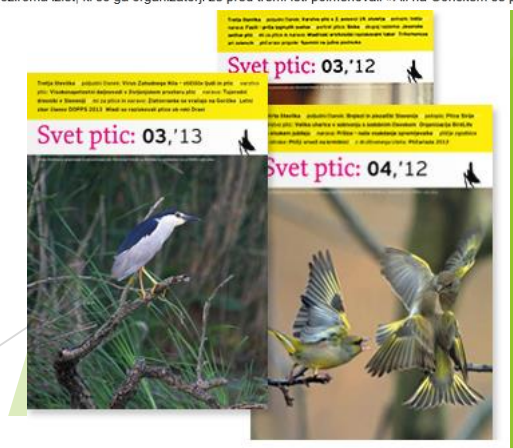
Aktualno

Na to vprašanje sta Krajski park Goričko in Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije skupaj z domačini iskala odgovor po goričkih hribih v Dolencih.

Krajski park Goričko je v sodelovanju z Društvom za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS) pripravil izlet, na katerem so udeleženci med sprehodom skozi goričko pokrajino spoznavali značilne vrste ptic za to območje, hkrati so poskušali najti eno izmed najbolj ogroženih ptic na Goričkem, hribskega skrcjanca.

Damjana Nemeš | Sprehod po Dolencih in opazovanje ptic. Udeleženci, zbralo se jih je okrog 25, so se podali izpred vaške gasilskega doma v Dolencih na krajišni pohod oziroma izlet, ki so ga organizatorji že pred tremi leti poimenovali »Ali na Goričkem še pojejo

Obrezovanje visokodebelnih sadovnjakov

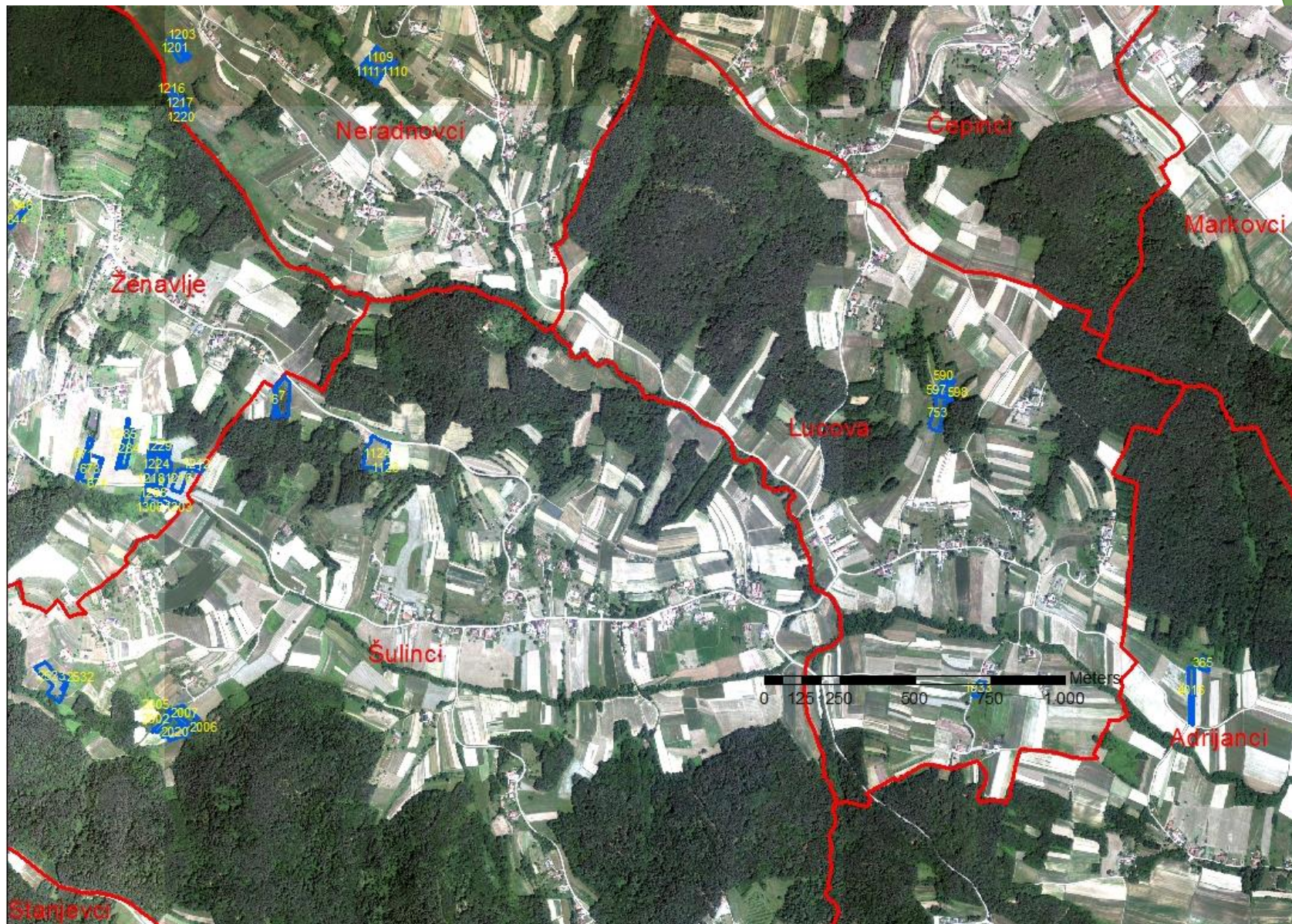

Obrezovanje visokodebelnih sadovnjakov

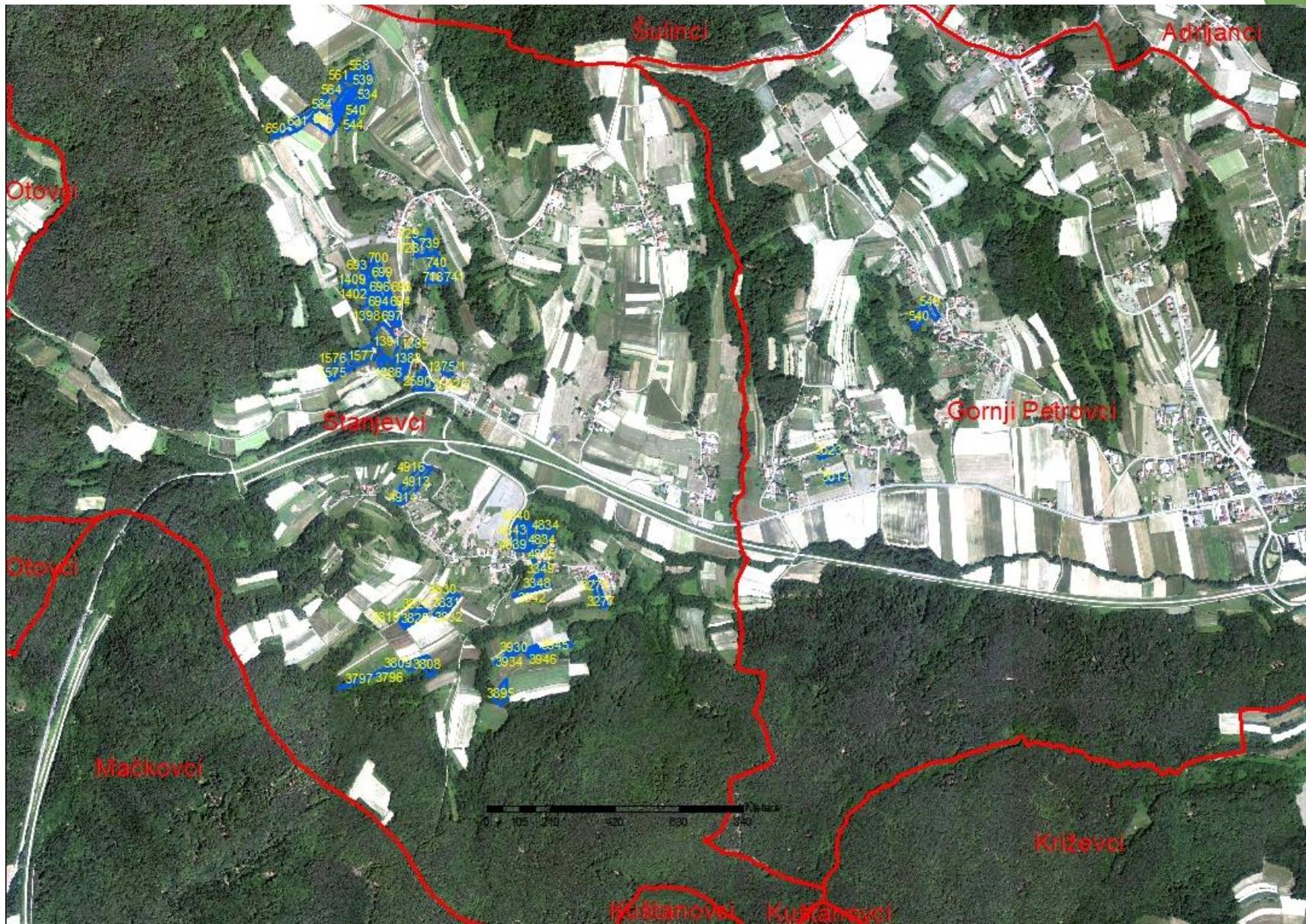

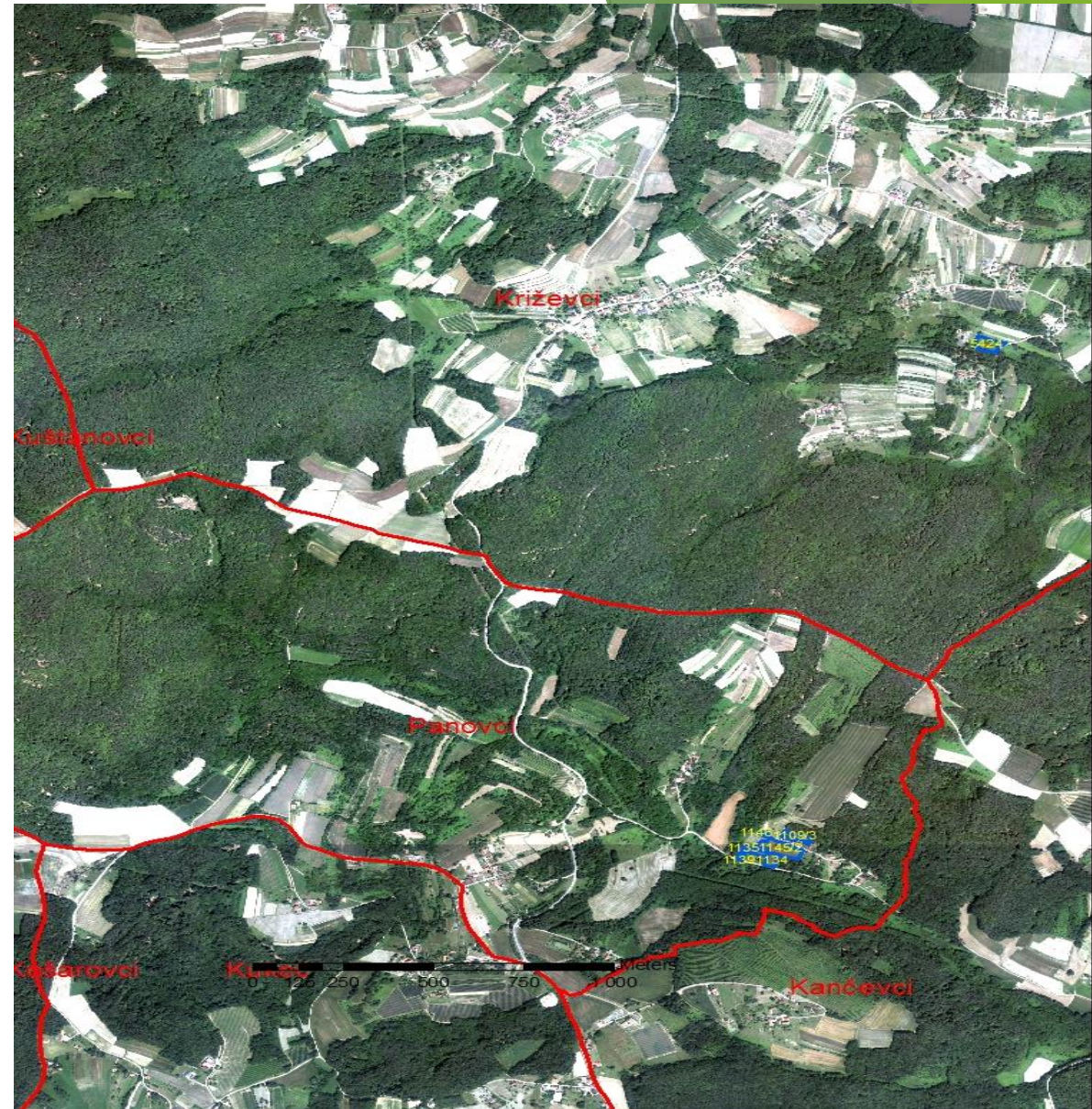
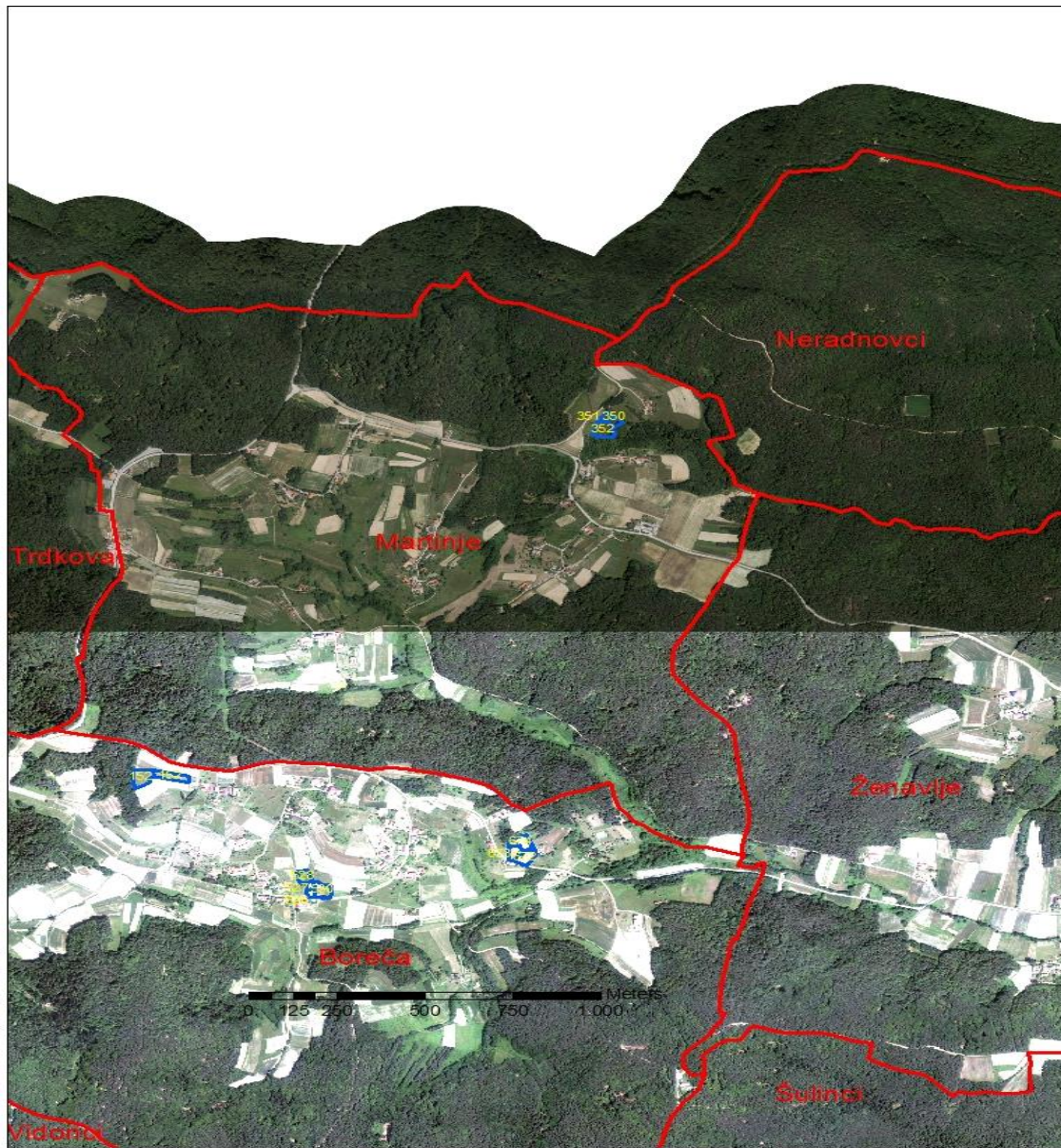
Postavitve lovnih prež za velikega skovika

Obnova travnikov

Obnova travnikov

Obnova travnikov

Obnova travnikov

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Zamenjava svetilk

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Razdelitev delovnega področja

► Darja Kuronja (Zahod):

- Slavko KRPIČ (02/540 13 51; 031 703 624; slavko.krpic@kgzs-ms.si)
- Branko KORNHAUSER (02/540 13 91; 031 703 623; branko.kornhause)
- Sandi PLOHL (02/539 14 46; 031 868 674; sandi.plohl@kgzs-ms.si)

► Jani Gašparič (Jug):

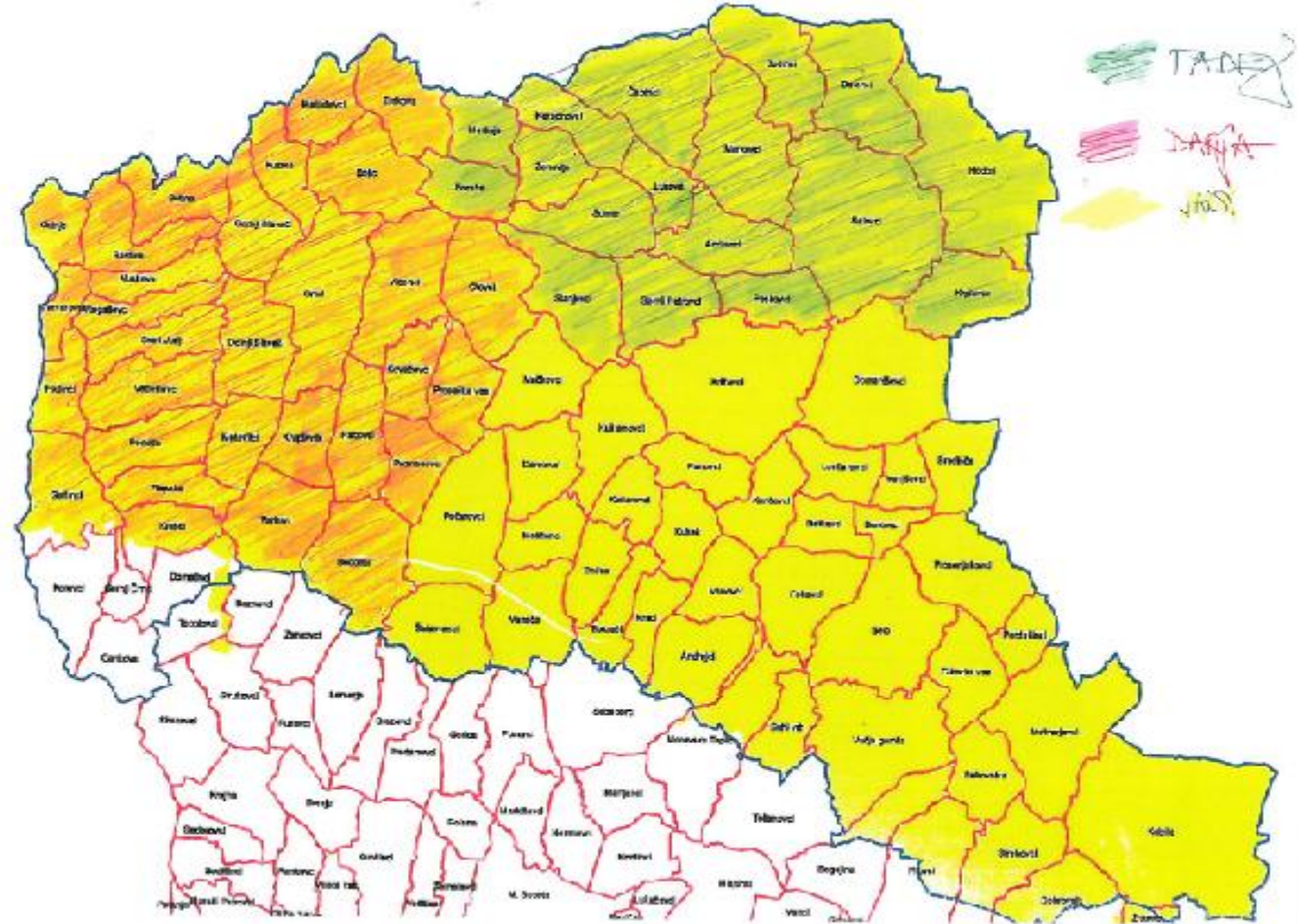
- Franc ŠKALIČ (02/539 14 46; 031 703 639 franc.skalic@gov.si)
- Marija FEHER (031-703-618; marija.feher@kgzs-ms.si)
- Franc Bencak (031 703 614; franc.bencak@kgzs-ms.si)

► Tadej Törnár (Vzhod):

- Karel Hari (031 703 621; kgzs.gp@siol.net/karel.hari@kgzs-ms.si)
- Franc Bencak (031 703 614; franc.bencak@kgzs-ms.si)

► Larisa Gregur (splošno, birokracija):

- Tjaša Vrečič (02/539 14 14; tjasa.vrecic@kgzs-ms.si)
- Sonja Bertalanič (02/539 14 44; sonja.bertalanic@gov.si)

Dodatne informacije:

	Vloga v projektu	E-pošta	Telefon
Gregor Domanjko	Vodja projekta	gregor.domanjko@goricko.info	02-551-88-68
Larisa Gregur	Koordinatorica projekta	larisa.gregur@goricko.info	02-551-88-71
Tadej Törnar	Koordinator za kmete	tadej.tornar@goricko.info	02-551-88-71, 041-681-740
Janez Gašparič	Terenski upravljalec	jani.gasparic@goricko.info	02-551-88-71, 041-658-445
Darja Kuronja	Terenska upravljavka	darja.kuronja@goricko.info	02-551-88-71

Hvala vam za vašo pozornost!

Veselimo se našega nadaljnjega sodelovanja.

Vir slik in risb: internet, Gregor Domanjko, Tadej Törnar, Monika Podgorelec, Janez Gašparič, Darja Kuronja, Larisa Gregur, Mojca Podletnik, Matej Vranič, JZ KPG; Jurij Mikuletič, Tanja Simonič Korošak

